

سرشناسه: خامه‌گر، محمد
عنوان و نام پدیدآور: مجموعه کامل ساختار سوره‌های قرآن کریم / تحقیق و تدوین محمد خامه‌گر؛
تهیه‌کننده موسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین،
مشخصات نشر: قم: آیه نور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۳۲ ص: مصور (رنجی): ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۴-۳۳-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: قرآن -- سوره‌ها و آیه‌ها
موضوع: Suras and ayats -- Qur'an
موضوع: قرآن -- سوره‌ها و آیه‌ها -- ارتباط
موضوع: Suras and ayats -- Qur'an -- Communication
موضوع: قرآن -- بررسی و شناخت
موضوع: Surveys -- Qur'an
شناسه افزوده: موسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین
رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ م ۳ خ ۲ / BP۷۱
رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۲۴۲۷

مجموعه کامل ساختار سوره های قرآن کریم

تهیه و تدوین: محمد خامه‌گر

تهیه کننده: موسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین

طراحی نمودار: محمد براتی

طرح جلد و صفحه‌آرایی: سیدقاسم سیدیان

ناشر: آیه نور

نوبت چاپ: پنجم / سوم این ناشر / ۱۳۹۹

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

بهاء: ۶۰۰۰ تومان

نشانی الکترونیکی نویسنده: khamegar@gmail.com

مرکز پخش:

قم، خیابان شهدا (صفاییه)، کوچه ۲۴، نبش فرعی سوم، ساختمان نورالثقلین

تلفن: ۰۲۵. ۳۷۸۳۹۴۷۴

پایگاه اینترنتی: shop.salamquran.ir

پست الکترونیک: salam.quran@yahoo.com

مجموعه کامل

ساختار سوره های قرآن کریم

تحقیق و تدوین: محمد خامه گر

موسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالتقلین

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره	سوره	غرض سوره
۱	حمد	آداب ستایش و بندگی خدا
۲	بقره	آیین اسلام، تنه‌اراه سعادت جامعه بشری
۳	آل عمران	مقابله با تهاجم فرهنگی و نظامی دشمنان اسلام
۴	نساء	اهمیت پیروی از همه احکام الهی در زندگی
۵	مائد	اهمیت پایبندی به پیمان‌های الهی
۶	انعام	پاسخ به شبهات کافران پیرامون رسالت پیامبر اسلام
۷	اعراف	سرانجام مخالفت با آیات و احکام الهی
۸	انفال	وظایف مؤمنان در نبرد با دشمنان
۹	توبه	جایگاه گروه‌های سیاسی در حکومت اسلامی
۱۰	یونس	دفاع از اصالت قرآن کریم
۱۱	هود	ناکامی دشمنان اسلام در برابر دعوت توحیدی پیامبر
۱۲	یوسف	حمایت خدا از مؤمنان مخلص
۱۳	رعد	پاسخ به کفرانی که معجزه بودن قرآن را انکاری کنند
۱۴	ابراهیم	ناکامی مخالفان رسالت توحیدی پیامبر
۱۵	حجر	مقابله با استهزاکنندگان پیامبر اسلام (ص)
۱۶	نحل	دعوت مشرکان به توحید و اجرای فرمان خدا
۱۷	اسراء	مقابله با عقاید باطل کافران و شبهات آنان علیه قرآن و پیامبر
۱۸	کهف	هشدار به کافران دنیاپرست
۱۹	مریم	بندگی خدا تنه‌اراه دستیابی به عزت و نعمت

فهرست سوره های قرآن کریم

غرض سوره	سوره	شماره
روش های قرآن برای تذکر دادن به انسانها	طه	۲۰
حمایت خدا از پیامبر اسلام و تعالیم توحیدی او	انبیاء	۲۱
دعوت به انجام فرمان خدا و مقابله با مخالفان دین	حج	۲۲
رستگاری اهل ایمان و هلاکت مشرکان	مؤمنون	۲۳
اصول ترویج عفت و پاکدامنی با رعایت احکام الهی	نور	۲۴
پاسخ به شبهات مخالفان پیامبر	فرقان	۲۵
افراد لجوج و بی منطق هدایت پذیر نیستند	شعراء	۲۶
معارف قرآن تأثیری در حق ستیزان ندارد	نمل	۲۷
حمایت خدا از پیامبران تا پیروزی بردشمنان	قصص	۲۸
سنت خدا در آزمودن ایمان انسان ها	عنکبوت	۲۹
اثبات قدرت خدا بر تحقق وعده پیروزی مؤمنان و شکست کافران	روم	۳۰
در زندگی تنها از دستورات خدای واحد پیروی کنید	لقمان	۳۱
هشدار به منکران معارف قرآن درباره معاد	سجده	۳۲
وظایف مؤمنان در برابر رسول خدا (ص)	احزاب	۳۳
پاسخ به پندارهای مشرکان پیرامون معاد	سباء	۳۴
اهمیت ایمان به خدایی که تدبیرکننده زندگی انسان است	فاطر	۳۵
حقانیت هشدارهای پیامبر درباره کیفر کافران	یس	۳۶
بطلان عقاید مشرکان و برتری مؤمنان مخلص بر آنان	صافات	۳۷
وظایف پیامبر در برابر تهمت های کافران	ص	۳۸

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره	سوره	غرض سوره
۳۹	زمر	دعوت به توحید و یکتاپرستی
۴۰	غافر	هشدار به مجادله کنندگان در آیات الهی
۴۱	فصلت	اقدامات کافران در مخالفت با قرآن
۴۲	شوری	ویژگی ها و محتوای وحی الهی
۴۳	زخرف	بطلان رفتارها و عقاید مشرکان و اثبات ناکامی آنها
۴۴	دخان	عذاب مخالفت با قرآن و آیات الهی
۴۵	جاثیه	دعوت به توحید و پیروی از شریعت الهی
۴۶	احقاف	عواقب بی توجهی مشرکان به هشدارهای قرآن
۴۷	محمد	اهداف جهاد با دشمنان دین
۴۸	فتح	صلح حدیبیه، آزمونی برای مؤمنان
۴۹	حجرات	وظایف دینی و اجتماعی مؤمنان
۵۰	قاف	پاسخ به شبهات منکران رستخیز و هشدار به آنها
۵۱	ذاریات	حتمی بودن تحقق وعده خدا در باره جزای انسان ها
۵۲	طور	هشدار به منکران تعالیم پیامبر در باره قیامت
۵۳	نجم	حقانیت سخنان پیامبر در باره عدم شفاعت فرشتگان برای مشرکان
۵۴	قمر	هشدار به دشمنان لجاجت پیامبر اسلام
۵۵	الرحمن	نعمت های خدا بر جن و انس در دنیا و آخرت
۵۶	واقعه	اثبات حتمی بودن قیامت و متفاوت بودن سرانجام انسان ها
۵۷	حدید	عوامل نهادینه شدن فرهنگ انفاق در باور انسان

فهرست سوره های قرآن کریم

غرض سوره	سوره	شماره
با فرمان خدا و پیامبر مخالفت نکنید.	مجادله	۵۸
ناکامی و ذلت، فرجام مخالفت با خدا	حشر	۵۹
قطع رابطه دوستی با دشمنان اسلام	متحنه	۶۰
دعوت مؤمنان به پایداری در جهاد با دشمنان دین خدا	صف	۶۱
اهمیت عمل به احکام دینی به ویژه نماز جمعه	جمعه	۶۲
افشای ماهیت منافقان	منافقون	۶۳
ایمان به خدا و پیروی از فرمان او تنها راه سعادت انسان	تغابن	۶۴
اهمیت رعایت فرمان خدا درباره حقوق زنان مطلقه	طلاق	۶۵
هشدار به توطئه گران و زنان خیانتکار پیامبر (ص)	تحریم	۶۶
فرمانروایی و تدبیر خدا بر جهان و زندگی انسان	ملک	۶۷
هشدار به کسانی که به پیامبر تهمت جنون می زنند	قلم	۶۸
تأثیر اعتقاد به قیامت در سرنوشت انسان	حاقه	۶۹
تنها راه وارد شدن به بهشت بندگی خداست	معارض	۷۰
تلاش خستگی ناپذیر حضرت نوح برای هدایت انسان ها	نوح	۷۱
سعادت جن و انسان در گرو ایمان به خداست	جن	۷۲
زمینه سازی موفقیت پیامبر (ص) در تبلیغ دین	مزمّل	۷۳
هشدار به منکران و اهانت کنندگان به قرآن	مدثر	۷۴
ریشه ها و عوامل انکار روز رستاخیز	قیامت	۷۵
تشویق انسان ها به پیروی از دین خدا	انسان	۷۶

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره	سوره	غرض سوره
۷۷	مرسلات	کیفر سخت منکران دین خدا
۷۸	نبأ	اثبات معاد با تکیه بر حکیمانه بودن نظام آفرینش
۷۹	نازعات	پاسخ به شبهات کافران پیرامون برپایی روز رستاخیز
۸۰	عس	هشدار به متکبرانی که خود را از خدا بی نیازی دانند
۸۱	تکویر	حقانیت تعالیم قرآن درباره مشاهده اعمال در روز قیامت
۸۲	انفطار	حسابرسی دقیق اعمال انسان در قیامت
۸۳	مطففین	تأثیر عدم اعتقاد به قیامت در نادیده گرفتن حقوق دیگران
۸۴	انشقاق	سیر تکاملی انسان تا ملاقات با خدا
۸۵	بروج	ناکامی و عذاب دشمنان دین
۸۶	طارق	دلایل اثبات معاد جسمانی و بازگشت انسان
۸۷	اعلی	حقانیت رسالت توحیدی پیامبر
۸۸	غاشیه	فراگیر بودن عذاب و پاداش الهی
۸۹	فجر	ثروت نشانه خوشبختی و توجه خدا به انسان نیست
۹۰	بلد	اهمیت انفاق در مسیر بندگی خدا
۹۱	شمس	پیامدهای تزکیه نکردن نفس
۹۲	لیل	تأثیر نخل و انفاق در سعادت انسان
۹۳	ضحی	حمایت خدا از پیامبر اکرم (ص) در انجام وظایف رسالت
۹۴	شرح	دراهم تبلیغ دین خدا از رویارویی با مشکلات نهراسید
۹۵	تین	دین خدا، تنها راه سعادت و کمال انسان

فهرست سوره های قرآن کریم

غرض سوره	سوره	شماره
وظایف پیامبر (ص) برای دعوت مردم به سوی پروردگار	علق	۹۶
اهمیت و ویژگی های شب قدر	قدر	۹۷
اتمام حجت بر مخالفان پیامبر اسلام	بینه	۹۸
دوروش حسابرسی دقیق اعمال انسان در آخرت	زلزله	۹۹
راه های درمان سستی انسان در بندگی خدا	عادیات	۱۰۰
اعمال ارزشمند، معیار سعادت مندی در سرای دیگر	قارعه	۱۰۱
هشدار به دنیا پرستان غافل از آخرت	تکواثر	۱۰۲
راه جلوگیری از خسران و تباهی انسان	عصر	۱۰۳
هشدار به عیب جوئی که مؤمنان را تحقیر می کنند	همزه	۱۰۴
شکست اصحاب فیل نشانه قدرت خدا در سرکوب دشمنان دین	فیل	۱۰۵
دعوت به بندگی خدا به شکرانه نعمت های اجتماعی	قریش	۱۰۶
نشانه های مدعیان دروغین ایمان	ماعون	۱۰۷
ناکامی دشمنان پیامبر اسلام در بر تو عطا یی خدا	کوثر	۱۰۸
متفاوت بودن عقیده و شریعت پیامبر با آیین کافران	کافرون	۱۰۹
در موفقیت های بزرگ، خدا را فراموش نکنید	نصر	۱۱۰
ناکامی و عذاب ابولهب و همسرش به خاطر دشمنی با پیامبر	مسد	۱۱۱
ارکان توحید و یگانگی خدا	اخلاص	۱۱۲
پناه بردن به خدا از شر موجودات	فلق	۱۱۳
پناه بردن به خدا از شر وسوسه های شیطانی	ناس	۱۱۴

بسمه تعالی

قرآن نوری است که چراغ آن خاموشی نگیرد و چراغی است که افروختگی اش کاهش نپذیرد. دریایی است که ژرفای آن را کسی نیابد و راهی است که پیمودنش رهرو را به گمراهی نکشاند. پرتویی است که فروغ آن تیرگی نگیرد و فرقانی است که نور برهانش خاموشی نپذیرد... خداوند آن را مایه‌ی سیرابی دانشمندان و بهار دل‌های فقیهان و مقصد راه‌های پارسایان قرار داده است... (نهج البلاغه، خطبه ۱۹۸)

پیش‌گفتار

یکی از دغدغه‌های همیشگی مدرسان و مربیان قرآن این است که راهی برای آموزش سریع و آسان مفاهیم قرآن بیابند تا مخاطبان‌شان در کوتاه‌ترین زمان ممکن، بیشترین بهره را از معارف قرآن کریم ببرند. نخستین گام برای آشنایی با محتوای یک سوره، این است که فهرستی منظم و سامان یافته از مطالب آن را در اختیار داشته باشیم تا با یک نگاه با آنچه در آن سوره مطرح شده، آشنا شویم. به این منظور مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت «نورالثقلین» با همکاری محققان گروه تفسیر ساختاری قرآن کریم، مجموعه‌ای کامل از نمودار سوره‌های قرآن را فراهم آورده‌اند که به علاقه‌مندان معارف قرآنی تقدیم می‌گردد.

مبنای نظری

اثر پیش رو مجموعه‌ی یکصد و چهارده نمودار از سوره‌های قرآن است که بر مبنای نظریه‌ی «هدفمندی سوره‌های قرآن» تنظیم شده و برای نخستین بار در کشور جمهوری اسلامی ایران ارائه می‌شود. نظریه‌ی «هدفمندی سوره‌های قرآن» از مباحثی است که در سال‌های اخیر مورد توجه خاص قرآن‌پژوهان و مفسران قرار گرفته است. بر اساس این نظریه، هر سوره دارای یک هدف اصلی است و محتوای آن قابل تفکیک به فصل‌ها و مقاصد فرعی است. هر دسته از آیات به لحاظ تناسب درونی و ارتباط نزدیکی که با یکدیگر دارند، ذیل یک فصل قرار می‌گیرند. این فصل‌ها در یک نکته اساسی که هدف و غرض اصلی سوره نامیده می‌شود، مشترک‌اند. لازمه‌ی طبیعی اعتقاد به هدفمندی سوره‌ها این است که به ارتباط منطقی آیات با یکدیگر معتقد باشیم؛ به گونه‌ای که بتوان در یک نمودار درختی، همه‌ی آیات را از طریق محورها و عناوین فرعی به یک عنوان و موضوع اصلی متصل ساخت.

پیشینه

توجه جدی به غرض سوره‌ها و تأکید بر آنکه هدف هر سوره باید اساس فهم آیات تلقی گردد، از اوایل قرن چهاردهم هجری آغاز شد. با نگارش همزمان دو تفسیر ارزشمند در جهان اسلام، یعنی «المیزان فی تفسیر القرآن» و «فی ظلال القرآن»، گام‌های مؤثری برای تبیین مبانی نظریه‌ی هدفمندی سوره‌های قرآن برداشته شد. نگرش ساختاری به قرآن کریم از زمان علامه‌ی طباطبایی رحمته‌الله‌علیه تاکنون تغییرات زیادی نموده است و اکثر قریب به اتفاق قرآن‌پژوهان معاصر، از جمله آیت‌الله معرفت رحمته‌الله‌علیه با پذیرش نظریه هدفمندی سوره‌ها، به تقویت مبانی آن همت گماشته‌اند.

قواعد کشف غرض و ساختار سوره‌ها

شناسایی ساختار سوره و تعیین غرض آنها کاری به نسبت پیچیده و دقیق است. برای انجام این کار، محقق باید علاوه بر آشنایی با قرآن، بر قواعد استخراج ساختار سوره تسلط داشته باشد. به‌طور خلاصه برای کشف غرض و ساختار سوره‌ها باید مراحل زیر را طی نمود:

- در گام نخست با توجه به پیوستگی لفظی، معنایی و اسلوبی آیات، گفتارهای مستقل سوره را شناسایی کرده و آنها را با توجه با تفسیر آیات عنوان‌بندی می‌کنیم. (سیاق‌بندی سوره)

- در مرحله‌ی دوم، عناوین مشترک گفتارهای سوره را جمع‌بندی کرده و با توجه به واژگان اصلی و مفاهیم کلیدی، گفتارهای مشترک را زیر یک فصل جمع کرده و عنوانی جامع به آنها می‌دهیم. سپس عنوان فصل‌ها را جمع‌بندی کرده و غرض سوره را کشف می‌کنیم.

- در مرحله‌ی سوم برای اطمینان از صحت فرآیند استخراج ساختار و کشف غرض سوره، با توجه به شاخص‌هایی مانند فضای نزول سوره، آیات آغازین و پایانی سوره، محور مشترک قصه‌های سوره و موضوعات تکرار شده، غرض کشف شده را ارزیابی می‌کنیم.

* البته با همه‌ی دقت‌هایی که در استخراج ساختار سوره‌ها به عمل آمده است؛ باید توجه داشت موضوع استخراج ساختار سوره‌ها یک امر اجتهادی و برداشت از قرآن می‌باشد که مانند دیگر آراء تفسیری ارائه شده از قرآن کریم می‌تواند موافقان یا مخالفانی داشته باشد. در ضمن هر مفسری بنابر دیدگاه‌های تفسیری خود می‌تواند نسبت به ارتباط آیات و ساختار سوره، برداشت ویژه‌ای داشته باشد.

منابع

برای تدوین این اثر از تفاسیر معتبر شیعه و اهل سنت از جمله تفسیر المیزان، التحریر و التنویر، النظم الفنی للقرآن الکریم، التفسیر البنایی و ... استفاده شده است. اما دیدگاه‌های علامه‌ی طباطبایی رحمته‌الله در تفسیر شریف المیزان مورد توجه خاص نویسنده بوده و در تفسیر آیات و ارتباط گفتارهای مستقل، به‌طور مکرر به این تفسیر شریف مراجعه نموده است.

کاربردهای نمودار سوره‌ها

ترسیم نمودار درختی سوره‌ها کاربردهای متعددی برای اقبشار مختلف جامعه در بر دارد. از جمله:

۱. امکان آشنایی اجمالی و آسان با محتوای سوره‌های قرآن کریم را برای عموم علاقه‌مندان به معارف قرآن فراهم می‌کند.
۲. حافظان قرآن با کمک این نمودارها می‌توانند با سرعت و دقت بیشتری به حفظ آیات قرآن و تثبیت آنها در ذهن بپردازند.
۳. مدرسان قرآن با بهره‌گیری از این نمودارها می‌توانند در هفته جلسه نود دقیقه‌ای، یک دوره مفاهیم قرآن را به فراگیران خود آموزش دهند.
۴. مبلغان قرآن با استفاده از این نمودارها می‌توانند در طول ماه مبارک رمضان، همگام با تلاوت روزانه‌ی قرآن کریم، در مدت ۴۵ دقیقه، محتوای یک جزء قرآن را برای مخاطبان خود گزارش دهند.
۵. سازمان‌های آموزشی و فرهنگی با نصب این نمودارها در سالن مدارس، دانشگاه‌ها، ادارات و ... می‌توانند مخاطبان خود را با محتوای سوره‌های قرآن آشنا نمایند.
۶. با کمک ساختار سوره و سیر هدایتی آن، می‌توان ترجمه و تفسیری پیوسته و روان از قرآن کریم تدوین نمود.
۷. با توجه به غرض سوره و ارتباط آیات با آن، پژوهشگران علوم اسلامی می‌توانند گزاره‌های علمی جدیدی از قرآن کریم استنباط کنند.

طرح‌های مبتنی بر ساختار سوره‌ها

گروه محققان تفسیر ساختاری قرآن کریم تاکنون آثار زیر را با تکیه بر نظریه‌ی ساختارمندی سوره‌ها تهیه و به علاقه‌مندان معارف قرآن تقدیم نموده‌اند:

۱. مجموعه‌ی کامل نمودار ۱۱۴ سوره قرآن در دو قطع کتابی و تک برگ‌ی.

۲. ترجمه‌ی ساختاری سوره‌ی بقره و جزء سی‌ام.

۳. تفسیر ساختاری مختصر قرآن کریم با عنوان «تفسیر روان» که تاکنون هفت جزء آن تدوین شده است.

۴. درسنامه‌ی تفسیر ساختاری قرآن کریم ویژه‌ی مراکز آموزشی حوزوی و دانشگاهی. از این اثر تاکنون ۹ دفتر مربوط به جزء سی‌ام قرآن چاپ شده است.

۵. تبیین مبانی نظری تفسیر ساختاری با انتشار کتاب «ساختار هندسی سوره‌های قرآن».

آشنایی با مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین

مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین به اهتمام تعدادی از چهره‌های برجسته‌ی قرآنی ایران اسلامی از جمله: استاد شهریار پرهیزکار، استاد محمدرضا شهیدی پور، استاد محمد حاج ابوالقاسم و استاد محمد خامه‌گر، فعالیت خود را از سال ۱۳۸۸ با هدف رفع نیازمندی‌ها و تهیه زیرساخت‌های آموزشی مؤسسات قرآنی کشور، آغاز نموده است. با عنایت خداوند متعال تا کنون آثار ذیل توسط این مؤسسه به انتشار رسیده است:

هر روز با قرآن (تفسیر ساختاری قرآن در ۳۶۵ دفتر پالتویی - تا کنون بسته‌های تفسیری جزء سی‌ام و سوره بقره انتشار یافته و بسته‌ی سوره‌ی آل عمران و جزء ۲۸ و ۲۹ از این تفسیر در دست چاپ می باشد.)، درسنامه‌ی احادیث اهل بیت علیهم‌السلام، درسنامه‌ی حفظ قرآن کریم (در دو سطح ویژه قرآن آموزان و مربیان)، درسنامه‌ی حفظ موضوعی قرآن کریم (در پنج جلد شامل آیات اعتقادی، معارفی، سیاسی، اخلاقی، فروع

دین و احکام)، آیه‌های مهربانی (مجموعه ۵ جلدی حفظ موضوعی آیات و روایات ویژه خردسالان) آثار در حال تولید مؤسسه نیز عبارتند از: ذکر مبارک (مصحف آموزشی ترجمه و تفسیر قرآن کریم)، ترجمه ساختاری جزء سی‌ام قرآن کریم، هر روز با حدیث (دفاتر موضوعی حدیث)، درست و زیباخوانی قرآن (آموزش روخوانی ویژه کودکان)، سوره‌های مهربانی (آشنایی با سوره‌های جزء سیم قرآن - ویژه کودکان)، درسنامه حفظ موضوعی نوجوان، روش حفظ موضوعی قرآن کریم، بسته و نرم افزار حفظ قرآن برای مقاطع سنی مختلف و ...

تشکر و سپاس

در این مجال از تلاش‌های فراوان محقق ارجمند جناب حجت الاسلام والمسلمین محمد خامه‌گر در تهیه این اثر و نیز از خدمات و زحمات ایشان در تنقیح و تحکیم مبانی تفسیر ساختاری و تهیه آثار برآمده از این روش تفسیری، تقدیر و تشکر به عمل آمده و برای ایشان و کلیه خادمان قرآن و عترت آرزوی سلامتی و دوام توفیق مسئلت می‌نماییم. همچنین از زحمات آقای محمدبراتی در طراحی نمودارها و آقای سید حجت جعفری در ویرایش مطالب کمال تقدیر و تشکر به عمل می‌آید. خدای را شاکریم که از فضل و کرم خویش بر ما منت نهاد و توفیق گام نهادن در این مسیر را عنایت فرمود؛ چرا که افتخار زانو زدن در محضر قرآن و بهره‌مندی از این مانده‌ی الهی، تنها با عنایات ویژه‌ی پروردگار مقدور خواهد بود.

نیز از حمایت‌های اداره علوم قرآنی آستان قدس رضوی، دفتر قرآن و عترت حوزه‌های علمیه و مؤسسه قرآنی سما در نشر و ارائه این اثر مبارک تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

امید است در سایه‌ی الطاف بی‌کران امام علی بن موسی الرضا علیه‌السلام، خدای سبحان به همه‌ی ما توفیق فهم و عمل به آیات پرفروغ قرآن کریم را عنایت فرماید و ما را در استمرار این خدمت کوچک یاری رساند.

سید مصطفی حسینی

مدیر مؤسسه نورالثقلین

ربیع الاول ۱۴۳۵، دی ماه ۱۳۹۲